

ZPRÁVA

České odborné společnosti klinické farmacie
ČLS JEP

ROK 2015

HLAVNÍ ÚKOLY ROKU 2015

- I. Koncepce klinickofarmaceutické péče v ČR – diskuze
- II. Výkaz o činnosti oboru klinická farmacie
- III. Definice typů oddělení klinické farmacie
- IV. Výkony klinického farmaceuta
- V. Specializační vzdělávání a spolupráce s IPVZ
- VI. Aktuální legislativa
- VII. Pracovní skupina pro podání léčiv sondou
- VIII. Odborné akce ČOSKF ČLS JEP
- IX. Aktivní účast a prezentace klinickofarmaceutické péče na kongresech lékařských a nelékařských společností
- X. Oddělení a pracoviště klinické farmacie

Výbor společnosti:

Mgr. Jana Gregorová, Mgr. Kateřina Langmaierová, PharmDr. Alena Linhartová, PharmDr. Martina Maříková, Mgr. Irena Murínová, PharmDr. Irena Netíková, Ph.D., RNDr. Jiří Netočný

Revizní komise společnosti:

PharmDr. Šárka Kozáková, MBA, PharmDr. Lucie Khýnová, PharmDr. Jitka Rychlíčková

I. KONCEPCE KLINICKOFARMACEUTICKÉ PÉČE V ČR - DISKUZE

V roce 2014 byl ČOSKF vydán dokument Konceptce klinickofarmaceutické péče v ČR, který byl začátkem března roku 2015 předložen prostřednictvím Výboru ČLS JEP odborným společnostem ČLS JEP k představení a otevření diskuze nad tímto typem péče ve zdravotnickém systému ČR.

Mezioborová spolupráce s lékařskými specializacemi je pro nás klíčová, proto nás zajímaly připomínky a stanoviska jednotlivých organizačních složek ČLS JEP. Vzniklý dokument měl mimo jiné přispět k lepší informovanosti odborné lékařské veřejnosti o účelu, činnostech a způsobu poskytování klinickofarmaceutické péče, a upozornit na to, že klinický farmaceut může přinést komplexnější pohled na léčiva, farmakoterapeutické režimy a postupy. Jednou z hlavních priorit konceptce, kterou ČOSKF předložila, je zajištění standardizované kvality a potřebné úrovně poskytované klinickofarmaceutické péče.

Postupně během roku byly připomínky vznesené odbornými společnostmi zpracovávány výborem ČOSKF. Během roku 2016 tak vyjde zrevidovaná a prodiskutovaná verze tohoto pilotního materiálu.

II. VÝKAZ O ČINNOSTI OBORU KLINICKÁ FARMACIE (A007)

Dne 26. 5. 2015 schválila porada vedení MZ ČR výkaz o činnosti poskytovatele zdravotních služeb oboru klinická farmacie, který předložila ČOSKF ČLS JEP.

<http://www.uzis.cz/vykaznictvi/2015/mz-1-01-klinicka-farmacie-a007>

III. DEFINICE TYPŮ ODDĚLENÍ KLINICKÉ FARMACIE

Z důvodu sjednocení ČOSKF ČLS JEP definovala typy oddělení klinické farmacie.

Typ oddělení klinické farmacie.

Oddělení klinické farmacie vyššího typu

Doporučeno pro akutní lůžkovou péči.

Minimální požadavky na toto oddělení: poskytuje systematickou komplexní péči pro alespoň 4 obory specializačního vzdělávání lékařů, minimálně pro 200 lůžek akutní standardní péče, při minimálním personálním obsazení tohoto oddělení 4,0 úvazku klinického farmaceuta se specializovanou způsobilostí nebo zařazeného ve specializační přípravě. Doporučeno optimálně 1,0 úvazek na 50 lůžek akutní péče pro fakultní nemocnice, krajské nemocnice, nemocnice se speciálními centry; pro zdravotnická zařízení lůžkové péče, jejichž zřizovatel je ministerstvo nebo kraj.

Oddělení klinické farmacie základního typu

Doporučeno pro akutní lůžkovou péči.

Minimální požadavky na toto oddělení: poskytuje systematickou komplexní péči pro alespoň 2 obory specializačního vzdělávání lékařů, minimálně pro 100 lůžek akutní standardní péče, při minimálním personálním obsazení tohoto oddělení 2,0 úvazku klinického farmaceuta se specializovanou způsobilostí nebo zařazeného ve specializační přípravě.

Pracoviště klinického farmaceuta

Doporučeno pro následnou a dlouhodobou lůžkovou péči.

Poskytuje systematickou komplexní péči pro alespoň 1 obor specializačního vzdělávání lékařů, pro lůžka následné a dlouhodobé péče, při minimálním personálním obsazení tohoto oddělení 0,5–1 úvazku klinického farmaceuta se specializovanou způsobilostí nebo zařazeného ve specializační přípravě.

Minimální požadavky na toto pracoviště, pokud zajišťuje klinickofarmaceutickou péči pro akutní lůžkovou péči, jsou: poskytuje systematickou komplexní péči pro alespoň 1 obor specializačního vzdělávání lékařů, minimálně pro 25–50 lůžek akutní standardní péče, při minimálním personálním obsazení tohoto oddělení 0,5–1 úvazku klinického farmaceuta se specializovanou způsobilostí nebo zařazeného ve specializační přípravě.

Pracoviště zajišťující konzultační službu klinického farmaceuta

Doporučeno pro lůžka dlouhodobé péče, není doporučeno pro akutní lůžka.

Poskytuje systematickou péči pro alespoň 1 obor specializačního vzdělávání lékařů, pro lůžka následné péče, při minimálním personálním obsazení tohoto oddělení 0,2–0,4 úvazku klinického farmaceuta se specializovanou způsobilostí nebo zařazeného ve specializační přípravě.

Minimální požadavky na toto pracoviště, pokud zajišťuje klinickofarmaceutickou péči pro akutní lůžkovou péči, jsou: poskytuje systematickou péči pro alespoň 1 obor specializačního vzdělávání lékařů, minimálně pro 25–50 lůžek akutní standardní péče, při minimálním personálním obsazení tohoto oddělení 0,2–0,4 úvazku klinického farmaceuta se specializovanou způsobilostí nebo zařazeného ve specializační přípravě.

IV. VÝKONY KLINICKÉHO FARMACEUTA

Během celého roku 2015 probíhala intenzivní jednání na úrovni MZ ČR a plátců zdravotní péče o obsahu výkonů klinického farmaceuta.

Dne 22. 10. 2015 na jednání Pracovní skupiny ministerstva zdravotnictví k Seznamu zdravotních výkonů byly schváleny 3 výkony klinického farmaceuta.

Komplexní zhodnocení míry rizikovosti pacienta klinickým farmaceutem

Zhodnocení farmakoterapie klinickým farmaceutem při příjmu pacienta do zdravotnického zařízení lůžkové péče je prováděno jednak s cílem včasné eliminace chyb v chronické/vstupní medikaci, a dále s cílem identifikace rizikových faktorů, které mohou být příčinou současných lékových problémů a/nebo problémů během hospitalizace a/nebo po propuštění pacienta.

Stanovení plánu racionalizace farmakoterapie klinickým farmaceutem

Stanovení plánu racionalizace farmakoterapie klinickým farmaceutem u hospitalizovaného pacienta s vysokým a středním rizikem identifikovaným při jeho příjmu; nebo i s nízkým rizikem identifikovaným při jeho příjmu při změně zdravotního stavu pacienta; nebo stanovení plánu racionalizace farmakoterapie klinickým farmaceutem u hospitalizovaného pacienta na základě specifického požadavku ošetřujícího lékaře.

Ověření účinnosti plánu racionalizace farmakoterapie klinickým farmaceutem

Průběžné ověření účinnosti stanoveného plánu racionalizace farmakoterapie pacienta klinickým farmaceutem. Je vykazován u pacientů se stanoveným plánem racionalizace farmakoterapie u pacientů se střední a vysokou mírou rizikovosti při příjmu; u pacientů se stanovenou nízkou mírou rizikovosti a stanoveným plánem racionalizace farmakoterapie pacienta klinickým farmaceutem při změně zdravotního stavu nebo u pacientů se stanoveným plánem racionalizace farmakoterapie klinickým farmaceutem na základě specifického požadavku ošetřujícího lékaře.

Věstníkem MZ ČR vydaným **1. 3. 2015** byl uveden v platnost nový vzdělávací program oboru **Klinická farmacie**.

ČOSKF ČLS JEP ve spolupráci s IPVZ připravila podklady, které jsou důležité pro akreditaci.

V březnu proběhl zkušebně třídnenní kurz *Renální insuficience a farmakoterapie, eliminační metody* a v říjnu dvoudenní kurz *Standardy práce klinického farmaceuta, metodika oddělení klinické farmacie, jejich aplikace do práce klinického farmaceuta, komplexní hodnocení farmakoterapie* podle nového vzdělávacího programu s pozitivními ohlasy ze strany účastníků.

Od června 2015 byl zaveden **nový formát praktické části atestační zkoušky** - přesun do prostředí klinické praxe (využito nabízené spolupráce Ústavem radiační onkologie Nemocnice Na Bulovce, Praha).

VI. AKTUÁLNÍ LEGISLATIVA

ČOSKF ČLS JEP aktivně spolupracuje s MZ ČR **na novele zákona č. 95/2004 Sb.**, o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“) a to konkrétně **na části, která se týká klinického farmaceuta.**

VII. PRACOVNÍ SKUPINA PRO PODÁNÍ LÉČIV SONDOU

Pracovní skupina (PS) byla založena 12. 2. 2015 při příležitosti I. Brněnského dne klinické farmacie.

Úkolem PS je příprava doporučení ke správnému podávání léčiv (resp. konkrétních léčivých přípravků) sondou, určenou primárně pro podávání enterální výživy.

Cílem doporučení je jednak upozornit na možná rizika spojená s touto nestandardní cestou podání léčiv (změna účinnosti a/nebo bezpečnosti farmakoterapie), jednak poskytnout návod, jak tato rizika minimalizovat.

Ke dni 31. 12. 2015 měla PS 14 členů, uskutečnily se 2 pracovní schůzky a byla zpracována doporučení pro 11 léčiv. Dále byl připraven a schválen návrh grafické úpravy těchto doporučení.

VIII. ODBORNÉ AKCE ČOSKF ČLS JEP

- **I. Brněnský den klinické farmacie**

12. únor 2015, Brno; pracovní den proběhl pod záštitou Masarykova onkologického ústavu

Hlavními tématy prvního ročníku byla: koncepce klinickofarmaceutické péče; představení konceptu „šedé edice“: sdílení zpracovaných materiálů (tabulek, grafů, rozhodovacích schémat); problematika vysokokoncentrovaného kalia a koncept podávání léčiv do sondy.

- **Workshop: Hypolipidemia v praxi klinického farmaceuta**

12. květen 2015, Praha, workshop proběhl ve spolupráci s Českou společností pro aterosklerózu

ČSAT

Česká společnost pro aterosklerózu

Workshop České odborné společnosti klinické farmacie
ve spolupráci s Českou společností pro aterosklerózu

HYPOLIPIDEMIKA V PRAXI KLINICKÉHO FARMACEUTA

- **Workshop: Ledviny a léčiva, eliminační metody II**

12. červen. 2015, Praha; workshop proběhl ve spolupráci s Aesculap akademií a B.Braun Medical s.r.o.

Workshop České odborné společnosti klinické farmacie
ve spolupráci s Aesculap a B.Braun Medical s.r.o.

LEDVINY A LÉČIVA, ELIMINAČNÍ METODY II

- **5. kongres ČOSKF: Farmakoterapie ovlivňující nervový systém**

17. - 18. září 2015, Praha; kongres proběhl ve spolupráci s Českou společností pro experimentální a klinickou farmakologii a toxikologii ČLS JEP

IX. AKTIVNÍ ÚČAST A PREZENTACE KLINICKOFARMACEUTICKÉ PÉČE NA KONGRESECH LÉKAŘSKÝCH A NELÉKAŘSKÝCH SPOLEČNOSTÍ

- **XXXIX. Brněnské onkologické dny – blok ČOSKF**
Klinická farmacie v onkologii: blok připravovaný ČOSKF ČLS JEP
9. – 10. duben 2015, Brno
- Kurz „**Klinická farmacie v paliativní medicíně**“
Pořadatel: Česká společnost paliativní medicíny ČLS JEP
13. – 14. duben 2015, Praha
- **V. Jarní konference nemocničních lékárníků**
Přednáška ČOSKF ČLS JEP: Výkony klinického farmaceuta – aktuální stav a další vize
22. květen 2015, Jihlava
- **XXII. kongres České internistické společnosti**
Nová antikoagulancia – blok odborně zaštitěný ČOSKF ČLS JEP
22. – 25. listopad 2015, Praha
- **Fórum onkologů**
Přednáška ČOSKF ČLS JEP: Klinický farmaceut a jeho podíl na týmové péči
o onkologicky nemocného
27. listopad 2015, Brno

X. ODDĚLENÍ A PRACOVISŤE KLINICKÉ FARMACIE

Hlavní město Praha

- Oddělení klinické farmacie, Nemocnice Na Bulovce
- Oddělení klinické farmacie, Ústřední vojenská nemocnice - Vojenská fakultní nemocnice Praha
- Oddělení klinické farmakologie a farmacie, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
- Oddělení klinické farmacie, Lékárna, Thomayerova nemocnice
- Oddělení klinické farmacie, Nemocnice Na Homolce
- Pracoviště klinické farmacie, Psychiatrická nemocnice Bohnice
- Oddělení klinické farmacie, Fakultní nemocnice v Motole
- Oddělení klinické farmacie, Ústav hematologie a krevní transfúze
- Oddělení klinické farmacie a lékového informačního centra, Ústavní lékárna, IKEM
- Pracoviště klinického farmaceuta, Nemocnice Na Františku
- Pracoviště klinické farmacie, Lékárna, Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského

Středočeský kraj

- Pracoviště klinického farmaceuta, Lékárna, Oblastní nemocnice Příbram
- Pracoviště klinického farmaceuta, Oblastní nemocnice Kladno
- Pracoviště klinického farmaceuta, Nemocnice Hořovice

Jihočeský kraj

- Pracoviště klinické farmacie, Nemocnice České Budějovice
- Pracoviště klinické farmacie, Nemocnice Tábor

Plzeňský kraj

- Oddělení klinické farmacie, Lékárna, Fakultní nemocnice Plzeň-Bory

Karlovarský kraj

Ústecký kraj

- Pracoviště klinické farmacie, Nemocniční lékárna, Krajská zdravotní a.s. - Masarykova nemocnice Ústí nad Labem
- Konzultační služba klinického farmaceuta, Krajská zdravotní a.s. - Nemocnice Teplice - neurologické oddělení

Liberecký kraj

Královéhradecký kraj

- Oddělení klinické farmacie, Oblastní nemocnice Náchod
- Oddělení klinické farmacie, Nemocniční lékárna, Fakultní nemocnice HK

Pardubický kraj

Kraj Vysočina

- Pracoviště klinické farmacie, Lékárna, Nemocnice Třebíč
- Pracoviště klinické farmacie, Lékárna, Nemocnice Jihlava

Jihomoravský kraj

- Úsek klinické farmacie, Nemocniční lékárna, Fakultní nemocnice Brno
- Pracoviště klinického farmaceuta, Nemocnice Blansko
- Oddělení klinické farmacie, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně
- Pracoviště klinické farmacie, Ústavní lékárna, Masarykův onkologický ústav
- Pracoviště klinického farmaceuta, Psychiatrická nemocnice Brno

Olomoucký kraj

Moravskoslezský kraj

- Pracoviště klinického farmaceuta, Nemocniční lékárna, Nemocnice s poliklinikou Havířov
- Pracoviště klinické farmacie, Nemocnice ve Frýdku-Místku
- Oddělení klinické farmacie, Lékárna, Fakultní nemocnice Ostrava
- Referát klinické farmacie, Lékárna, Městská nemocnice Ostrava

Zlínský kraj

- Pracoviště klinické farmacie, Uherskohradištská nemocnice
- Pracoviště klinické farmacie, Lékárna, Krajská nemocnice T. Bati

Česká odborná společnost klinické farmacie ČLS JEP

Lékařský dům, Sokolská 31, 120 26 Praha 2

www.coskf.cz